

МЕЃУНАРОДЕН АРХИВСКИ СОВЕТ

УНИВЕРЗАЛНА ДЕКЛАРАЦИЈА ЗА АРХИВИТЕ

(Усвоена на Годишното генерално собрание на Меѓународниот архивски совет во Осло, Норвешка - 17 септември 2010 година)

Архивите водат евиденција за одлуките, активностите и сеќавањата. Архивите се единствено и незаменливо наследство што се пренесува од една на друга генерација. Архивскиот материјал се управува од неговото создавање со цел да се зачува неговата вредност и значење. Тој е авторитативен извор на информации што претставува поткрепа за одговорните и транспарентните административни активности и има суштинска улога во развојот на општествата преку заштитата и придонесот за индивидуалната и за колективната меморија. Слободниот пристап до архивскиот материјал го збогатува нашето знаење за човековото општество, ја промовира демократијата, ги штити правата на граѓаните и го подобрува квалитетот на животот.

Во таа смисла ние ги препознаваме:

- * единствениот квалитет на архивскиот материјал како автентичен доказ за административните, културните и интелектуалните активности, но и како одраз на развојот на општествата;

- * суштинската потреба од архивскиот материјал за поддршка на ефикасноста, одговорноста и транспарентноста во работењето, за заштитата на граѓаните, за утврдување на индивидуалната и колективната меморија, за разбирање на минатото и за документирање на сегашноста со цел успешно спроведување на идните активности;

- * разновидноста на архивскиот материјал во документирањето на сите области на човековата активност;

- * мноштвото форми во кои се создава архивскиот материјал, вклучувајќи хартија, електронски записи, аудио-визуелни и други форми;

- * улогата на архивистите како обучени професионалци со иницијално и континуирано образование, коишто им служат на своите општества преку поддршка во процесот на создавањето на архивскиот материјал и преку селекција и чување на архивскиот материјал да го направат достапен за користење;

- * колективната одговорност на сите граѓани, јавната администрација и оние што донесуваат одлуки, сопственици или иматели на архивски материјал од јавен и приватен карактер и архивисти и други стручњаци за информации - во работењето со архивскиот материјал.

Поради тоа се обврзуваме да работиме заедно за:

- * усвојување и примена на соодветна национална архивска политика и закони;

* работењето со архивскиот материјал да се вреднува и стручно да се спроведе од страна на сите тела, приватни и јавни, коишто создаваат и користат архивски материјал во процесот на својата работа;

* да се обезбедат соодветни средства за поддршка на правилно работење со архивскиот материјал, вклучувајќи го и вработувањето на обучени професионалци;

* архивскиот материјал да се обработува и да се чува на начин што гарантира нејзина автентичност, веродостојност, целосност и употребливост;

* архивскиот материјал да му биде достапен на секого, притоа почитувајќи ги соодветните закони и правата на индивидуите, создавачите на архивскиот материјал, сопствениците и корисниците;

* архивскиот материјал се користи за промовирање на одговорните граѓани.

Универзална декларација за архивите - усвоена на Годишното генерално собрание во Осло

Во суштина оваа декларација е усвоена на Годишното генерално собрание на МАС во Малта, а веќе е еден од клучните столбови на политиката на МАС.

Делегатите на МАС на нивното Годишно генерално собрание во Осло, на 17 септември 2010 година, едногласно одлучија да го потврдат текстот на Универзалната декларација за архивите.

Создадена од *ИЦА/ СПА (Интернационал Цоунцил он Архивес/ Сеџтион оф Професионал Асоциатионс* - Меѓународен архивски совет/ Одделение на професионалните здруженија), според моделот на Декларацијата за архивите од Квебек, Универзалната декларација за архивите концизно ги поставува единствените карактеристики на архивската граѓа и сето она што е потребно за да се обезбеди тековен пристап се додека документите се потребни. Замислена е како основа за поддршка на Архивите и архивистиката како професијата, а и се обраќа на пошироката јавност.